

**DIARI DE SESSIONS DE LA
COMISSIÓ NO PERMANENT D'ESTUDI EN MATÈRIA
DE PLANIFICACIÓ I GESTIÓ DELS RECURSOS
HÍDRICS
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS**

DLPM 99.99.99

Fq.Con.núm. 33/27

X legislatura

Any 2023

Núm. 14

**Presidència
Del Sr. Damià Borràs i Barber**

Sessió celebrada dia 22 de febrer de 2023

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Compareixença del Sr. José Antonio Fayas i Janer, Enginyer de Camins, Canals i Ports, per tal d'exposar la seva visió i opinions sobre la matèria pròpia de la Comissió no permanent d'estudi en matèria de planificació i gestió dels recursos hídrics..... 180

EL SR. PRESIDENT:

Molt bona tarda, senyores i senyors diputats. Començarem, si els sembla bé, la sessió d'avui i, en primer lloc, els demanaria si es produeixen substitucions.

EL SR. SAGRERAS I BALLESTER:

President, Sebastià Sagreras substitueix Mariano Juan.

Compareixença del Sr. José Antonio Fayas i Janer, Enginyer de Camins, Canals i Ports, per tal d'exposar la seva visió i opinions sobre la matèria pròpia de la Comissió no permanent d'estudi en matèria de planificació i gestió dels recursos hídrics.

EL SR. PRESIDENT:

Passa a l'únic punt de l'ordre del dia d'avui, relatiu a la compareixença del Sr. José Antonio Fayas i Janer, enginyer de camins canals i ports, per tal d'exposar la seva visió i opinions sobre la matèria pròpia de la Comissió no permanent d'estudi en matèria de planificació i gestió dels recursos hídrics, especialment en aquelles qüestions més relacionades amb l'àmbit propi de la seva actuació.

La sessió s'ajustarà a l'establert a la resolució de Presidència reguladora de les compareixences previstes a l'apartat tercer i quart de l'article 46 del Reglament del Parlament.

Començam la compareixença i, per tal de fer l'exposició oral, té la paraula el Sr. José Antonio Fayas i Janer, per un temps de trenta minuts.

EL SR. ENGINYER DE CAMINS, CANALS I PORTS (José Antonio Fayas i Janer):

Bona tarda a tots. Disculpes, en primer lloc, perquè jo ja estava advertit que avui justament havia de passar unes ITV mèdiques i, bé, problemes dels metges, que sempre van amb retard. Bé, idò no gastem gaire més temps.

Jo havia preparat una sèrie de diapositives, les passarem més o menys ràpidament, no entrar en gaires detalls, i després poder tenir, estar obert, més als vostres comentaris.

Bé, evidentment, he de parlar de Menorca, parlaré de Menorca, que és la meva illeta i a la qual he dedicat, també, prou coses dins la meua feina. Ho vaig titular així *Localització, quantificació i gestió*, perquè crec que són els tres punts que hem de tractar.

Localització. El primer, hem de saber l'aigua on és, a Menorca tenim roques de moltes castes: les pissarres, les pedres arenoses, el marès; de Maó fins a Ciutadella, açò reflecteix amb un mapa geològic i aquest mapa geològic... Perdó? Ara millor? Perdó. Deia que totes les roques diferents que hi ha a Menorca es reflecteixen a un mapa geològic i ara hem de traduir aquest mapa geològic a un mapa d'interès hidrogeològic.

Aleshores, les roques..., perquè una roca pugui tenir aigua i se li pugui treure aigua, de qualque manera, necessita tenir porositat i permeabilitat; aplicant això a tot aquell mapa geològic, tenim aquest, on hi ha tot el sud de Menorca, des de Llevant fins a Ponent, des de Maó fins a Ciutadella, d'un color -aquest color groguenc-, i després, aquestes altres -de color verd-, són dos tipus diferents de roques, i això fa que tinguem aquests dos aqüífers que des de fa temps ja els havíem batejat amb el nom d'Aqüífer de Migjorn i l'Aqüífer d'Albaida.

Posteriorment, més modernament, fa pocs anys, l'administració hidràulica va dividir l'Aqüífer de Migjorn en tres parts, des del punt de vista de l'administració, molt lògic, perquè el que pugui succeir a Ciutadella, un pou que es faci a Ciutadella no té res a veure, no pot afectar... I ha quedat així, açò és el mapa oficial, imaginin-se, de les masses d'aigua, perquè ara, en lloc de parlar d'aqüífers es parla de "masses d'aigua", *masas de agua subterránea*.

L'Aqüífer de Migjorn, aquest que anava de Llevant fins a Ponent, l'hem dividit en tres parts i els que havíem anomenat els aficionats d'abans a Albaida, ara, oficialment es diu Sa Roca.

Bé, açò és on tenim l'aigua. Ara hem de veure quina quantitat d'aigua tenim. Per fer avaluacions de quina quantitat d'aigua tenim hem de, primer, saber com funciona l'aigua dins..., bé, això és un esquema, de dir, bé, l'aigua, plou, i de la que plou n'hi ha una part -tots els que estan dibuixats en vermell- que s'evapora: o bé la que arriba a terra tot d'una, o la que just banya damunt la terra s'evapora, els arbres xuclen l'aigua a través de les seves arrels i la transpiren, els arbres transpiren igual que també nosaltres, transpiram.

En definitiva, de l'aigua que cau hi ha una part que corre per superfície -i és la que a la figura està cap a mà dreta- i una part que s'evapora o s'evapotranspira, i una part que arriba a entrar dins el terreny i arriba a certa fondària -amb certa fondària- allà on ja tot el terreny està ple d'aigua, i tots els porus, totes les esclètxes, estan plenes d'aigua.

Aquesta aigua que està -l'aigua subterrània- no s'està quieta, vull dir, així com a un embassament, es fa una presa i l'aigua darrere la presa està quieta; en canvi l'aigua subterrània no s'està quieta, circula d'acord amb unes lleis físiques i, en el cas -com és tot l'Aqüífer de Migjorn de Menorca-, en el cas que aquest terreny estigui en contacte amb la mar..., la figura és aquesta: açò, bé, ja s'entén, no?, és un tall vertical del terreny que ens el miram de costat.

Aleshores, aquí, el que els vull fer..., donar... Perdó, aquest vermell és fletxa? O no? Bé, és igual, s'entendrà. Bé, aquí, mirin, veuran el terreny, plou, l'aigua s'infiltra i arriba a la zona que està dibuixada de color blauet, que és tota la massa d'aigua subterrània. Aquesta massa d'aigua subterrània circula en direcció cap a la mar i, naturalment, l'aigua de la mar també té el mateix dret que l'aigua dolça a estar dins el territori i, per tant, des de l'aigua de la mar, la mar entra dins el territori, dins el terreny. L'aigua dolça pesa menys que l'aigua salada, l'aigua salada té sal, té una densitat una mica més gran i, per això, l'aigua dolça flota, és a dir, sura damunt l'aigua salada.

Naturalment, aigua dolça i aigua salada no es diferencien com un oli i una aigua que tendran una superfície perfectament..., no, es mesclen, i aleshores, aquesta zona de mescla és l'aigua salobre. L'aigua serà més "salmenca" com més a prop de l'aigua salada estigui, i menys "salmenca" com més a prop estigui de l'aigua dolça; és a dir, aquestes dues línies de retxes no són..., físicament no existeixen com a línies, sinó que tot és un passar de l'aigua de la mar a l'aigua dolça d'una manera, cada vegada... Per tant, aquest pou que hi ha dibuixat en aquesta figura traurà aigua dolça, quan funcioni.

Els he de fer veure la velocitat amb què funciona, amb què es borina, camina, l'aigua dolça per dins les esclatxes del terreny, depèn del pendent d'aquesta línia superior. Aquesta línia superior veuran que, més a l'esquerra, a mesura que ens atracam a la dreta, té més pendent, la qual cosa vol dir que la velocitat de l'aigua també augmenta, la qual cosa és lògica, perquè si ha de passar per la secció grossa de més a l'esquerra i cada vegada la secció és més petita, i ha de baixar la mateixa quantitat d'aigua, la porositat ha de ser més gran, i açò es tradueix també que el pendent d'aquesta línia augmenta.

Aquesta línia blava superior, això no... no hem de parlar d'aquesta figura, és un tall, és una secció, això és la secció del que se'n diu també superfície piezomètrica, és a dir, tota la massa d'aigua, així com el terreny té una superfície, la massa d'aigua omple tot el terreny, també té una certa superfície, el tall d'aquesta superfície és aquesta línia superior.

Què passaria si en aquesta figura sortís menys quantitat d'aigua? Perquè surti menys quantitat d'aigua dolça cap a la mar, la velocitat haurà de ser més petita i perquè la velocitat sigui més petita vol dir que el pendent d'aquesta superfície piezomètrica ha de ser més petita. És el que tenim en aquesta altra figura, la superfície piezomètrica ha abaixat, la velocitat... la superfície piezomètrica té menys pendent, la velocitat és més petita i, per tant, evacua menys quantitat d'aigua en aquest cas.

Però, és clar, paral·lelament, així com tenim en aquesta figura la fondària a la qual es troba l'aigua salobre, per qüestions de lleis físiques, té una proporcionalitat directa amb l'alçada de l'aigua dolça, doncs, quan l'aigua dolça baixa l'aigua salobre puja, i en aquest pou, que abans treia aigua dolça, ara treu aigua "salmenca". Això és l'explicació física del fenomen que en diem "intrusió marina". La intrusió marina és aigua de la mar, no ve de front, no avança com..., no, ve subrepticiament, eh?, va baixant per baix.

Bé, aquí vegeu millor les dues figures comparades, doncs a la figura de dalt la figura ha baixat, bé.

Molt bé, idò això és el funcionament de tot l'Aqüífer de Migjorn, des del punt de vista hidràulic, i en aquest Aqüífer de Migjorn va passar que des de l'any..., açò és... aquesta figura és, cada columna d'aquestes, és l'alçada on es trobava s'aigua dolça com a terme mig dins l'Aqüífer aquest de Migjorn. Aleshores, des de l'any 1984 fins a l'any 2000, cada any va anar baixant, baixant, baixant, baixant, fins que a l'any 2000 més o menys ja es va estabilitzar i ara, bé, idò està estabilitzat, augmenta fins i tot una mica.

Aquesta baixada de nivell, evidentment, va tenir com a conseqüència una pujada de la interfície de l'aigua "salmenca" i això va donar com a conseqüència que tinguem a Menorca una sèrie de zones on els pous que abans treien aigua dolça ara treuen aigua "salmenca", són tots aquests que estan dibuixats en vermell.

Sí que els vull fer notar... bé... també és un fet... bé, adonar-se'n, això són les pluviometries, a Menorca també, pluviometria mitjana a Menorca, i fixin-se també que entre l'any 1984, en nombres rodons, coincidint menys o menys amb aquestes dates, els anys... més o menys del 1984 al 2000, fixi'ns que la majoria d'aquestes columnes estan per sota de la mitjana, la mitjana a Menorca són de l'ordre de 600. Idò hi va haver del 1985 fins al 2000 en nombres rodons quinze anys en què la major part dels anys varen ser secs.

Açò es va ajuntar també amb un increment de les extraccions, l'agricultura en aquells moments va prendre força, total, idò això explica clarament que hi havia menys recàrrega, hi havia menys alimentació a l'aqüífer i els nivells de l'aqüífer van anar baixant.

Fixin-se que a partir de l'any 2000 quasi passa el contrari: la majoria de les columnetes entre el 2000 per endavant, n'hi ha molt poques per davall del 600, és a dir que hem tengut ara 15 anys, des del 2000 fins al 2015, el 2020, en què les pluviometries han estat generoses, la qual cosa no vol dir que no puguem tenir nous episodis d'anys secs.

Açò són unes figures, les passarem molt de veres, són el mateix, aquestes columnetes que hem vist abans referides a un punt en concret, açò són dos pous, dos punts a la zona de Maó, dos punts a la zona de Migjorn, dos punts a la zona de Ciutadella, en definitiva, amb açò, amb aquestes corbes el que posam de manifest és que els nivells piezomètrics a tot l'aqüífer del sud de Migjorn estan més o menys estables, és a dir, no avança la intrusió marina, sofrim la que vam provocar des de l'any 1985 a l'any 2000, però no hi ha un avanç immediat avui, avui no hi ha un avanç, hi pot haver algun punt concret, hi pot haver alguna zona on hi hagi dos pous que fan no sé què, bé, però, en conjunt la massa d'aigua es troba prou estabilitzada.

Però jo..., açò són els balanços hídrics que estan en el nou pla hidrològic i *con todos mis respetos* no hi estic d'acord. No hi estic d'acord, perquè aquí hi ha a la zona..., -bé, ara és un detall que no..., a la zona de Ciutadella i a la zona de Maó dona..., per igualar el balanç, el balanç no és més que calcular les entrades i les sortides, i les entrades i les sortides han de ser les mateixes, d'acord, perquè si les sortides..., diguem, perquè traïem aigua del pou són més, no sé què provocarem.

Per tant, si els nivells d'una massa d'aigua subterrània estan estables, aquella figureta primera de la corba, no?, si estan estables, no... no... la zona d'aigua "salmenca" no borina, si la piezometria de l'aigua dolça està estable, l'altra també està estable, està on va arribar a estar a l'any 2000 i allà està i la patim, però ara no avança.

Per tant, no hi ha desequilibri, i, per tant, no hi ha..., si mirau aquest balanç aquí diu que..., açò són balanços anuals i a la zona de Ciutadella dona 700.000 metres cúbics, si no m'he

equivocat, d'entrada d'aigua marina, -perdoni, no pot ser-, bé, és igual, això és una altra discussió, no... no amb vostès, sinó amb la Direcció General de Recursos Hídrics, bé, en definitiva...

Ara passem a una altra zona de Menorca, açò és un punt a la zona de s'Albaida, a la zona de Sa Roca, un punt que coincideix amb la zona on hi ha els pous més importants que treuen aigua per a tot l'abastiment de Mercadal, Fornells i tota la costa nord. Aquest està baixant, està baixant sense..., no hi ha cap símptoma d'estabilització.

Després..., i això està tret també del pla hidrològic, eh?, de la informació que hi ha dins el pla hidrològic. Després he sabut que hi ha altres zones del mateix aquífer de Sa Roca, on els nivells sembla que estan més estables. Bé..., jo no tenc més informació, però, evidentment, si és que l'aquífer de s'Albaida no és absolutament uniforme, sinó que hi ha algunes zones, el que està clar és que en aquesta zona, que és on hi ha les captacions de Mercadal, això se'n va per avall, i l'aquífer també de Sa Roca geològicament no està en contacte amb la mar, no sé si... tornar posar aquell mapet del principi, bé..., espera farem aquest..., mirin, l'aquífer de Sa Roca és el que està pintat aquí en color vermellós i l'aquífer de les tres parts, de l'aquífer de Migjorn, és el que està en color verdós o groguenc.

La meua opinió és que tots els d'abaix, tots els (...) avui, com..., només sabent que els nivells estan estabilitzats, idè està com està, que hi ha una sèrie de zones que estan malament perquè s'hi van posar a l'any 2000 i *ahí estan*. Si volguéssim millorar aquesta situació, el que hauríem de fer és treure molta menys aigua i deixar que es recarregui i deixar que augmenti..., o sigui que hi hagi més volum que el soterrament se'n vulgui anar a la mar i això farà que la interfície baixi, pujaran els nivells piezomètrics i baixarà la interfase, però així és com ho tenim avui en dia.

En canvi, a la zona de s'Albaida fixi'ns que no està en contacte amb la mar, és a dir, l'aquífer d'Albaida no té contacte directe amb la mar, funciona com si fos una cossirol, com si fos un ribell, com si fos una palangana: plou, li entra i vessa per fontetes, hi havia la font de Xarolina, hi havia la font del Lleó, hi havia la font... algunes ja no existeixen i algunes altres han minvat de cabal, però el greu del cas, o per a mi, el preocupant del cas és que baixi constantment; és a dir, buidam el ribell. Quant de temps el podem seguir buidant? Si ho sapigués seria endeví, i no ho som.

El que sí vull dir és, escolti, com diuen els anglesos, hi ha una opinió en això? No podem seguir tampoc alegrement així. L'aquífer de sa Roca no es pot dir que estigui quantitativament... bé, molt bé; doncs, no, senyors. Bé, això ja són... tancam els nombres el més ràpidament possible.

Açò són els nous balanços, al meu entendre. En definitiva, jo només els volia atreure l'atenció en aquest. En aquest veuran, a la banda de dalt, diu "recursos potencials", açò és tota l'entrada d'aigua, però a aquests recursos potencials els hem de restar el que pensam que hi ha d'haver. És a dir, una cosa és l'aigua que entra i l'aigua que surt, perquè aquífer no se'ns espenyi hi ha d'haver una sèrie de sortides que es mantinguin

com, per exemple, la sortida de torrents, la sortida a zones humides, la sortida a fonts. El flux subterrani a la mar s'ha de mantenir amb unes certes quantitats perquè si no tornarem tenir intrusió marina.

Bé, doncs, perquè tot això estigui amb aquestes açò, són 13, eh!, bé, doncs, per exemple, miram la zona de Maó, de 19,8 li restem 13,4 ens queden 6,4. Actualment les extraccions són totes al voltant de 6,1. Mirin, que siguin 6,1, que siguin 6,4 o que siguin 6 amb... és impossible saber-ho; és a dir que les extraccions siguin 6,1, bé, pot ser que sí estam més prop perquè les majors parts són dels abastiments urbans i els ajuntaments i les companyies ho controlen, però açò no són xifres exactes. Per tant, què vol dir?

Doncs que la conclusió que hem de treure d'aquí és que pràcticament avui per avui estam, si fa no fa, al límit de les nostres possibilitats. Però el greu no és això, el greu és que el mateix Pla hidrològic adverteix que, en previsió del canvi climàtic, hem de pensar que els recursos disponibles, la possible extracció, disminuiran de l'ordre de mig milió a cada unitat cada període del Pla hidrològic.

Per tant, si ens anem a l'any 30 o 32, m'és igual, la quantitat són 4,3, avui en traïem 6, és a dir que ara, a l'any 30, en el cas de Maó en concret, hem de disminuir les extraccions, ara en traïem 6 i només en podem treure 4,5, o n'hauríem de treure només 4,5. És que aquí hi ha dues reduccions, on el Pla hidrològic diu "recursos disponibles" i després el que en diu "recursos assignables". Les disminucions previsibles, disminucions de disponibilitat per canvi climàtic són les que fan que els recursos disponibles també vagin minvant i els usos assignables és un altre concepte que ve de la normativa europea, que diu que les extraccions que es facin a una massa d'aigua haurien de ser només el 80% de les seves disponibilitats.

Per tant, tornam reduir i ens quedam que aquí a l'any 30 no tendrem aigua, no podem treure l'aigua que ara traïem, haurem de tenir disminucions considerables amb tots aquests nombres que hi ha aquí, que es poden mirar amb més calma, però que, bé, però ara no...

Per tant, el panorama no és optimista des del punt de vista de quantitat, quan, a més, ja els he apuntat abans, quan hem parlat de les pluviometries, mirin aquest quadre resum, açò també està tret de la documentació del Pla hidrològic, hi ha hagut anys que hi ha hagut sequeres importants a Menorca. N'hi ha una que dura deu anys, de l'any 1986 a l'any 1995 en què la mitjana va ser de 500... la mitjana d'aquests deu anys va ser de 500, quan a Menorca el normal són 600. Hi ha hagut anys des de..., aquí n'hi ha una altra del 1997 al 2000.

En resum, si les pluges es mantenen com en aquests darrers anys, podem aguantar, però si vénen dos o tres anys, i ja no diguem si són més, secs, a Menorca ballarem. No sé a la resta d'illes perquè allà no he entrat en detalls, però a Menorca la cosa pintarà molt malament.

Per altra banda, aquí els he fet un resum dels consums d'aigua actuals. Mirin, la població, el que està en lletres blaves, la població que viu tot l'any a Menorca té un consum de l'ordre

de 100, 110, si viu a nuclis compactes, carrers i cases, també hi ha algunes urbanitzacions que la gent hi viu tot l'any i aquestes, és clar, gasten una mica més perquè ja tenen jardí, tenen alguna piscina, però vaja, en conjunt de tot, la població de Menorca, tot en conjunt, gasta de l'ordre de 130, 125, 130, 135 litres habitant i dia.

Però arriba l'estiu i a l'estiu la població, dades de l'any 2019, si no ho record malament: *población de hecho, temporada baja*, 84.000, i açò són els sis mesos d'hivern, són 84.000 persones a Menorca, el cens algunes més *pero por otras razones*, igual que aquí supòs, a Mallorca. Temporada alta, 147.

Ahir... no, devia ser dijous o divendres de la setmana passada em van dir que aquest estiu havíem passat de 200, aquest últim estiu. És a dir, açò són xifres de l'any 2019, si no record malament, bé, idò açò va cada vegada a més. I a l'estiu, mirin, a l'estiu quins són els consums mitjans a l'estiu, 800 litres habitant i dia. Sí, 800! Sí, senyor. Sabeu a quina hora, a la zona de Sant Lluís, a quina hora es produeix la màxima demanda? I açò se sap perquè la companyia, la concessionària de l'ajuntament ho té tot molt monitoritzat, tot molt controlat i, per tant, sap perfectament quins és el cabal que se serveix a qualsevol instant d'un dia. A quina hora diríeu que es produeix la màxima demanda? Quina?...

(Remor de veus)

A les 3, 4 de la matinada, lògicament quan es posen en marxa tots els dispositius automàtics de regs de gespa. Bé, és el model turístic que hem posat, o sigui... Què açò ho podem canviar o ho hauríem de canviar? Bé, però a veure com. Bé, després en parlarem d'açò.

Açò només era per fer aquest flash de dir, escolti, miri, que a l'hivern la població permanent, diem tot l'any, doncs, gastam de l'ordre de 4 milions i amb els sis mesos d'hivern la població flotant en gasta 9. Bé, pot ser alguna cosa hauríem de pensar.

Però a més açò és població actual i població previsible. Aquests nombres també els he tret a base de mirar el Pla hidrològic, a base de mirar el PTI; és a dir, al PTI de Menorca, que crec que està aprovat, si no m'he equivocat, hi ha 35.000 places, però no places hoteleres, no, és a dir, habitatges, persones en definitiva... però?...

(Se sent una veu de fons inintel·ligible)

30, 35, 35.000 más, el PTI, que va a tener una serie de años de... de durada, idò preveu que...

(Se sent una veu de fons inintel·ligible)

Amb aquests 35.000, està detallat allà, n'hi ha 11.000, que ja estan aprovats avui, és a dir, de plans, de PTI anteriors, és a dir, plans urbanístics vigents, a la pràctica zones o llocs on ja els carrers estan fets i l'únic que falta és que qualcú compri el solar i l'edifiqui, però la urbanització està feta, idò n'hi ha de l'ordre d'11.000; i després hi ha aquestes altres places, places NRT i *nuevas plazas en AT*, bé, en total de l'ordre de 35.000, bé, ja ho veurem..., però vull dir que l'ordenació territorial a

Menorca preveu que encara hi pugui haver 35.000 persones que visquin allà, tot l'any.

I si això és el panorama des del punt de vista de quantitat d'aigües que podem necessitar per cobrir les necessitats d'aquestes persones o avisar aquestes persones que no poden consumir 800 litres per habitant i dia, sinó que només han de consumir... *ahí es donde* és molt difícil dir..., perquè la població fixa, els que ara vivim a Menorca consumim això, uns 120 o 130, a l'estiu aquests mateixos tal vegada ja en consumim 150. O els menorquins que deixen la casa dins el poble i se'n van al xalet, que es tradueixen i es converteixen com... el seu paper i la seva manera d'actuar és pràcticament la mateixa del senyor que ve de Barcelona o de Madrid o d'allà on sigui, té el seu xalet, el seu jardí, la seva piscina, etc. Per tant..., i en aquestes zones es gasta molta aigua, bé.

A açò, a aquest fet que, avui per avui, estam ja en els límits del que podríem treure de les nostres masses d'aigua subterrànies i que... bé, a veure què farem, a açò li hem de sumar una altra qüestió, i és aquesta: a partir de fosses sèptiques mal fetes o mal mantingudes, a partir dels cultius agraris que emprin adobs amb més quantitat de la que haurien d'emprar, en definitiva, com dos grans elements que poden produir contaminació de nitrats, aquesta figura és la que vol posar de manifest que aquestes aigües contaminades en matèries nitrogenades, que al final després es converteixen en nitrats, fan que dins l'aigua de Menorca hi hagi zones on la quantitat de nitrats que té l'aigua sigui superior a la quantitat, al límit que estableixen les normes sanitàries per a l'abastiment urbà, per a consum humà, que són uns 50 milions per litre de nitrat.

Això és el mapa de nitrats i totes aquestes zones que estan en vermell són zones on, en línies generals..., i aquest mapa és antic, no n'hi ha de més moderns o jo no he estat capaç de trobar-lo, perquè la zona de Sant Lluís, per exemple, està molt més contaminada del que aquest mapa reflecteix. És a dir, que..., bé, si cada vegada tenim... anem justets... en quantitat anam justets, si resulta que els pous també perquè hi ha una bona part d'aquesta quantitat que generem, que, a més, no és potable, idò *doblemente servidos*.

Bé, idò amb tot aquest panorama, què fem? Quina gestió de tota aquesta aigua podem fer?

Per a mi n'hi ha una d'immediata: dels aquífers de Migjorn no en podem treure més, a qualsevol banda de l'Aquífer de Migjorn no es pot autoritzar ni un sol pou més. A l'aquífer de Sa Roca fins i tot s'haurien de disminuir les extraccions perquè aquella corba que va baixant, baixant, baixant deixi de baixar.

Ara, hem d'explicar a l'Ajuntament de Mercadal a veure què ha de fer perquè no...

Bé, això és per a mi el més immediat, és a dir..., no augmentar a Migjorn i a Sa Roca disminuir. És la meva opinió.

Ara, amb una mica més de marge de temps, què podem fer? Aquí els he posat mitja dotzena de: gestionar les demandes; millorar les infraestructures d'abastiment; recollir i utilitzar aigües pluvials, aquestes tres coses són quasi més de tipus municipal, diguem-ho de qualque manera, gestionar les

demandes, les demandes vol dir conscienciar la població, fer propaganda que es gastin menys, fer el que convingui, posar unes tarifes que ajudin, incentivin l'estalvi; es poden posar unes tarifes que els primers... per exemple els primers (...) de metres cúbics o, en fi (...) siguin d'un preu, bé, no diré gratis, però bé, un preu molt..., que el segon escaló ja sigui prou... el doble, vaja, de preu, el que sigui, no? I el tercer, ja absolutament... preus quasi prohibitius, diguem-ho així.

Bé, això pot incentivar l'estalvi, però tornem a pensar una mica el mateix, és a dir, una mica... els habitants de Menorca de tot l'any tampoc no els haurien de martiritzar més del compte.

Millorar les infraestructures? Bé, sí, millorar les infraestructures, el primer és..., i, a més, no fa molt vaig llegir la notícia que el conseller corresponent havia vingut aquí a aquesta casa a presentar el pressupost de la seva conselleria, i va dir que enguany destinaven 20 milions a ajudes municipals per dedicar-los a la lluita contra les fuites a les xarxes de... Bé, està molt bé, no diré que no -no diré que no-, però sí que aprofitaré per dir-ho, ho vaig dir a un articulats que vaig publicar en el *Diari de Menorca*: miri, perquè els consellers, si el *Diari de Menorca* no va donar la notícia malament, vaig llegir allà que el conseller havia dit que sols les fuites era el problema hidràulic més important que teníem a les Illes.

Mirin, ho vaig dir al meu article, vull dir: ho pot tornar a repetir en veu alta, Sr. Conseller, el problema més important que tenen les nostres illes és poder aconseguir que, sense empitjorar els aqüífers, puguem obrir els abastiments. Que hi hagi fuites, des del punt de vista hídric té una importància molt relativa, perquè a totes aquelles poblacions que tinguin fuites i que estiguin per sobre d'una zona aqüífera, aquestes fuites seran a l'aqüífer. Ja no serà el mateix a una zona de costa o a una urbanització on la fuita pot anar ja molt més ràpidament cap a la mar, però les altres, hidràulicament, no són pèrdues. Són pèrdues econòmiques, això sí, perquè el metre cúbic d'aigua que és tret d'un pou, l'has bombat, l'has pujat, has gastat energies, has gastat això... i després es perd és una pèrdua econòmica important per als ajuntaments, bé.

Per tant, bé, tot el que sigui millorar les infraestructures bé està, no...no... menys fuites, millors dipòsits, millors bombes, bombes més eficients, tot això, molt bé, perfecte.

Recollida de les aigües pluvials. Bé, això ho podem fer lògicament a cases aïllades, a zones o en tot cas a urbanitzacions, però dins un poble, poble, és impossible, a un bloc de pisos no, i a més per emprar aigües pluvials s'ha de ser molt prudents des del punt de vista sanitari. Per tant, molt bé, tot això està molt bé. Aquestes tres coses estan molt bé, entengueu en la meua opinió, però jo dubto personalment, tenc els meus dubtes que només amb aquestes coses puguem arribar a tenir una situació hidràulicament tranquil·la quant als abastiments urbans.

Bé, després vénen dues línies més, que és emprar aigües urbanes depurades, regenerades, i també recarregar els aqüífers amb aquestes aigües regenerades. Aquí hi ha dos conceptes, és a dir, el concepte és l'aigua... -bé..., perdó, podem passar a l'altra diapositiva-, i la darrera és l'aigua de mar.

Faré ara unes quantes pinzellades d'aquestes dues coses i després si vostès volen parlar de tot en conjunt, parlem del que a vostès els sembli més interessant.

Això és el que ara fem amb les aigües urbanes, les recollim, les passam per una depuradora i les tirem a la mar. Naturalment, han de passar per la depuradora, perquè l'impacte d'aquest abocament d'aquestes aigües dins la mar ha de ser assumible, no hem de provocar danys dins la mar. Ens hem de gastar ics euros en fer aquesta depuració.

Bé, també és per fer una altra cosa, i és aquesta: en aquesta figura també s'hauria d'haver mantingut el dibuix de l'emissari, perquè l'emissari sempre serà com un llum, el fusible, si un dia hi ha un problema, has de tenir l'emissari per poder..., però bé, passem al concepte aquest de la depuradora, que passi a una altra..., aquí hem posat "potabilitzadora", realment seria "regeneradora", una petita observació; bé, doncs amb aquesta aigua, una volta aquesta aigua es regenerada i aquesta regeneració avui en dia hi ha tecnologia suficient per fer el que vulguem en certa manera, i aquesta regeneració, a més, hauria d'estar condicionada per a l'ús que se'n vulgui fer: no és el mateix emprar unes aigües per regar, no ho sé, blat d'indi, per dir alguna cosa, que per regar lletugues. El blat d'indi no te'l menges cru, les lletugues te les pots menjar crues. O per recarregar un aqüífer. Les condicions, el grau de regeneració, o depuració i regeneració que hem de donar a una aigua, pot ser més o menys, en funció de l'ús que se li pugui donar. Però bé, si és com a idea, en conjunt, aquesta aigua la recuperem i la reutilitzam.

Reutilitzam o bé per fer una recàrrega d'aqüífer, per exemple, o bé per a un reg. Un reg en aquest cas el que voldria ser són unes aigües per reg en substitució, és a dir, deixem de treure aigua dels pous, emprem aquestes aigües. Per tant, traurem menys aigua de l'aqüífer i si, a més, el recarregam també artificialment, podem arribar a aconseguir que l'aqüífer torni estar com estava a l'any 1984 o 1985.

Per això aquí..., això és d'una altra ocasió, però ho he replegat per a avui. I les aigües residuals urbanes han de passar de ser un "*desecho a eliminar*" a un "*recurso de calidad y fiable*". Per tant, depurar, regenerar, reutilitzar.

La recàrrega artificial. La recàrrega artificial té els avantatges que *anula el déficit en años secos, aumenta las reservas en los años medios y húmedos. En consecuencia, suben los niveles del agua subterránea, si suben los niveles de agua subterránea, se retira un poco la intrusión marina. Por lo tanto, bajan los cloruros y como, además,* l'aigua aquesta de recàrrega, és una aigua que ha passat per una regeneració i, per tant, li hem tret els nitrats, l'aigua que tiram amb aquesta recàrrega pot tenir molts pocs nitrats, amb la qual cosa diluïm els nitrats que hi ha en el terreny, també milloram la situació de qualitat de l'aigua subterrània. És a dir que la recàrrega, ben feta, evidentment, tots són avantatges, avantatges des del punt de vista de quantitat de l'aigua i avantatges des del punt de vista de millorar la qualitat de l'aigua subterrània.

Bé, tornem a veure com podem lluitar contra els nitrats, evidentment el primer és evitar fosses sèptiques, evitar abocaments i fer una recàrrega artificial, o bé deixar que sigui

la pluja la que també vagi entrant i vagi diluint. Per tant, la recàrrega artificial és una cosa que l'hem de plantejar com una millora mediambiental i millora dels ecosistemes. I per tant, la recàrrega artificial doncs pot ser..., jo crec que té totes les condicions per ser una actuació que es pugui fer, aplicant els recursos de l'ecotaxa.

I tenim un altre, i amb això ja acab, tenim una altra arma a les mans, que és la dessalació de l'aigua de la mar. Viure a una illa, devora la mar i tenir angúnia per si l'any que ve tindrem prou aigua o no en tindrem, a mi em sembla prou ridícul. Contra les dessaladores s'han dit moltes coses en contra i, bàsicament, una, és quasi un mite: "les dessaladores no perquè consumeixen molta energia".

Bé, i jo el que els vull fer veure, ara, amb dues pinzellades, és que, com tantes coses en aquest món, tot és relatiu, com deia aquell vers de "*en este mundo traidor, nada es verdad, nada es mentira, todo depende del color del cristal con que se mira*", em sembla que era de Campoamor..., bé, és igual, el que sigui. Açò és una dessaladora que hi ha a Ciutadella, això és la producció que ha tingut l'any passat aquesta dessaladora i si divideixes el consum energètic amb els metres cúbics produïts, resulta que el consum de la dessaladora de Ciutadella l'any passat, això són dades del 2022, me'ls han donat a ABAQUA, directament, 3,45 quilovats per metre cúbic; és a dir, cada metre cúbic d'aigua dolça (...) van consumir per produir-lo, 3,45 quilovats.

Això és l'energia que es consumeix a Menorca, perquè aquesta és una altra, per què hem de comparar el consum energètic d'una dessaladora amb el consum energètic de tota l'illa? A l'illa, a més d'electricitat, es consumeix propà, butà, benzina, gasoil, per tant, comparem també amb el consum energètic, no precisament només l'elèctric. He recollit aquesta informació, això està a les pàgines web de l'OBSAM. Això és consum sectorial... Bé, aquest és el que els volia fer veure.

Com els deia abans, el consum unitari, 3,45 quilovats per metre cúbic. L'energia consumida a Menorca a l'any 2019, és la darrera xifra que he trobat, en energia elèctrica, això es tradueix en quilovats a aquesta unitat que es diu TEPS, que són tones equivalents de petroli. Això ja està així a la informació que dona l'OBSAM, ja està en tones equivalents de petroli i resulta el que hi ha aquí, en vermell, al final: el consum elèctric de Ciutadella a l'any 2022 ha representat menys de l'1% del consum elèctric i 0,25% del consum energètic total. En el *Diari de Menorca* vaig llegir que el consum elèctric de l'any 2022, havia augmentat a Menorca un 8%, molt possiblement perquè l'estiu va ser un estiu molt calorós i tothom devia posar els aires condicionats al màxim, el qui en tenia, i ràpidament molts que també se'l varen posar. Si aquest estiu perquè ha fet molta calor, hem augmentat el consum elèctric en un 8%, resulta que la dessaladora de Ciutadella, que ha donat un servei, n'ha gastat menys d'un 1%. D'acord?

Pensem en dessaladores d'aigua de la mar a Menorca. A Ciutadella en tenim una que té dues línies, que poden operar totes dues i una possible preparada per si es vol ampliar. Per tant, es poden produir avui ja es poden produir 10.000 metres cúbics/dia. Suposem que a Maó se'n fes una altra i que fos..., en principi en falta menys, potser 4.000 o 5.000, he posat 4.000

per començar a fer uns nombres, per tant, què ens costaria energèticament produir aquests 14.000 metres cúbics/dia durant tot l'any? 350, perquè totes les dessaladores necessiten alguns dies per fer net, de manteniment, pràcticament hem de comptar, podem comptar 350 dies, gastariem quasi 17 milions de quilovats, ho traduïm..., comparem amb altres... i resulta que per produir 14.000 metres cúbics dia d'aigua dessalada a Menorca el consum elèctric seria d'un 3 coma... comparada amb el consum de l'any 2019, perquè si el comparem amb el consum de l'any 2022, aquest 3,6 possiblement ens quedarà en 3 i poc, per dir qualque cosa. I si ho comparem amb el consum energètic total, doncs, seria al voltant d'un 1%.

Vist així, bé, jo no som de nombres i els qui teniu la potestat política i de moure fils d'una manera o d'una altra són vostès. Jo em limit a posar damunt la taula els nombres, que és el que a mi m'agrada, els nombres, no fer manifestacions al meu entorn. Aquesta manifestació que les dessaladores d'aigua de la mar són uns trastos inadmissibles i que de cap manera perquè consumeixen molta energia! Perdó, perdó, mrem aquests nombres, pensem-hi i vostès mateixos.

I la darrera. Bé, aquí m'he entretingut a comparar aigua dessalada, consum d'una família d'aigua dessalada i consum d'una família d'aire fresquet a l'estiu. Si miren els nombres, en definitiva, fem la hipòtesi que tenen dos aparells d'aire condicionat, això no és meu, o sigui, que un aparell que produeixi 3.000 frigories consumeix un quilovat hora per hora, per tant, aquesta família, si en té dos, al dormitori, al menjador... a un pis en solen tenir dos, consumeix dos quilovats hora amb aire condicionat, cada hora que funcioni l'aire condicionat.

Ara mirem quina aigua necessita aquesta família. Si considerem els 135 litres habitant i dia, i són quatre, doncs, 500 i escaig litres d'aigua dia. La dessaladora per produir aquests litres a base de 3,45 quilovats per metre cúbic, consumiria 1,86 quilovats per hora. És igual, més o menys és el mateix. És igual. Per tant, una hora, una hora dia, aquesta família en lloc de tenir l'aire condicionat nou hores cada dia, només el té vuit, aquesta hora és l'energia que la dessaladora de l'aigua de la mar consumirà perquè aquesta família tenguí tota l'aigua cent per cent dessalada que necessita aquell dia.

Au!, poseu açò a una balança, poseu açò a una balança. Vull dir, és un disbarat dessalar aigua perquè aquesta família tenguí la que necessita per a tots els dies cent per cent, que no té perquè ser el cent per cent, perquè en tenen un poc de pou i mesclar-la, etc. Només amb una hora menys l'aire condicionat al dia.

Gràcies per la vostra atenció.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Fayas, per la seva intervenció. Ara entenc que cap de vostès necessita temps per reflexionar, i podem continuar.

Ara els grups presents a la sala li faran, li formularan preguntes. Pot contestar individualment o globalment. Demanaria al senyors diputats brevetat, i també, Sr. Fayas, si

vostè pot ser sintètic en les respostes. Vull dir, la seva exposició ha estat molt aclaridora i, per tant...

EL SR. ENGINYER DE CAMINS, CANALS I PORTS
(José Antonio Fayas i Janer):

He de demanar disculpes perquè m'he estès una mica...

EL SR. PRESIDENT:

No, no. He intentat no...

EL SR. ENGINYER DE CAMINS, CANALS I PORTS
(José Antonio Fayas i Janer):

... pot ser el tema era... s'ho valia. Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

He vist que també el seguien amb molta atenció els diputats i he pensat que valia la pena donar un poc de marge a la seva explicació. Per tant, ara, per respondre, té la paraula el Grup Parlamentari Popular, el Sr. Vidal, per favor.

EL SR. VIDAL I VIDAL:

Gràcies, Sr. President. Sr. Fayas, primer, enhorabona per haver vingut, encantat de poder sentir els seus coneixements sobre els problemes de l'aigua que tenim, i sobretot a Menorca, ja ens deixa quasi quasi sense preguntes i sense dubtes, després de la seva intervenció, però una cosa per aclarir, perquè llavors ens agrada, als polítics ens agrada sentir-ho dos pics per saber que no ens hem equivocat.

Jo entenc, o he entès, que així com ens abastim d'aigua de Menorca, les aigües subterrànies que tenim tenen tendència a minvar; és a dir que més prest o més tard, si no fem res, acabarem sense tenir aigües subterrànies. Que l'aigua de la pluja, mitjançant les cisternes, que diem a Mallorca, és vàlid, però és una solució petita i que, tal com ha exposat vostè, dic he entès, que la solució de cap al futur, si la població de Menorca es manté o té tendència a augmentar poquet, perquè ens convé augmentar poc, perquè si això no hi posam fre aquí anam caixes desfetes, és ben hora de posar fre a la població, com ho fan els xinesos, entenent això..., -ho fan els xinesos ara-, no, i els espanyols també, eh!, és que si anam així, a nivell de població i a nivell de consum d'aigua la solució per consumir menys aigua i mantenir aquesta qualitat de vida que tenim és la dessalació. He entès això, no és ver?

I aquesta dessalació no és tan cara com ens volen fer entendre determinades persones, sinó que nosaltres podem dir que una família de quatre membres, amb una hora de tenir l'aire condicionat encès a dues habitacions, és l'equivalent en energia al que es consumeix amb tota l'aigua que empraria aquesta família tot el dia també.

Per tant, que durant un hora surtin a fer una volta i aquesta energia que no es consumeix amb aire condicionat és l'energia que consumirem tot el dia de consumir aigua; aniria al voltant d'aquests 400 i escaigs de litres. Que aquí sí que li don tota la

raó del món perquè en sap més que ningú, però jo trob que n'hi ha posat de litres! No en consumim tant.

Per tant, amb aquest missatge, si és aquest missatge, crec que és un missatge que ens carrega de responsabilitat a tots els polítics per fer-lo entendre a la gent. És a dir, consumim poca aigua, hem de consumir menys territori, no hem d'augmentar la població d'una manera desorbitada i, com a conseqüència, hem de produir energies netes, energies que ara a Menorca veig que canviau els molins i que en fareu deu vegades més d'energia amb els mateixos molins, i la feina nostra és un poc menys d'aire condicionat per tenir aigua tot el dia i tenir una vida més ordenada, per entendre'ns. Aquest és el missatge que ens dona avui.

Ho he entès bé?

EL SR. ENGINYER DE CAMINS, CANALS I PORTS
(José Antonio Fayas i Janer):

En conjunt, com a idea, diria que sí. Si em permeteu, faré una petita matisació. A veure, el tema de les dessaladores d'aigua de la mar pot ser algunes persones, o els grups o el que sigui, unes persones pensen que si és dona barra lliure a fer dessaladores això equival a donar barra lliure perquè la gent consumeixi tota l'aigua que vol i tota la població que hi hagi, etc.

Ara, crec, vaja, també ja és una opinió molt personal, que de la mateixa manera que controlam altres coses, això ho hem de saber controlar. I, per una altra banda, també, si es planteja bé i es controla bé i es gestiona bé, no deixa de ser una mena de garantia per als abastiments. I de la mateixa manera que tenim un parc de bombers, per exemple, que ens costa ics euros a l'any, és a dir, un parc de bombers necessita primer una inversió que no deu ser petita, perquè cada camió de bomber deu valer...

(Se sent una veu de fons intel·ligible)

... eh?, deu valer prou euros; i tot l'equip que tenen els bombers, i després, hi ha uns senyors, aquest equip de bombers, que deuen ser els que siguin, són 10, 12, no sé quants, són 15, que deuen cobrar quelcom cada mes; és a dir, hi ha una inversió i hi ha un cost cada mes.

Bé, idò tenir una dessaladora i gestionar-la adequadament també es pot plantejar de la mateixa manera; és una assegurança que, si venen dos anys secs, no ens carregarem l'aquífer, perquè això, vaja, anava a dir: es pot veure venir; és a dir, si tenim un any sec, dos anys secs, tres anys secs, els abastiments d'aigua, sí, hi haurà restriccions, no sé què, però se seguirà traient aigua de l'aquífer, i segurament se n'hi traurà -aquells anys secs- molt possiblement, se n'hi traurà més de la seva recàrrega natural.

Per tant, si venen tres anys secs, per moltes restriccions que facem, és molt possible que descompensem el balanç hídric i tornem a arrencar amb intrusió marina. Per tant, és una altra manera de veure-ho, també.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Vidal, rèplica?

EL SR. VIDAL I VIDAL:

Moltes gràcies per la seva pedagogia de l'aigua que ens ha fet de l'illa de Menorca i encantat d'haver compartit un horabaixa amb vostè.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Vidal. Així, acabat el torn del Grup Popular, passariem al Grup d'Unidas Podemos, el Sr. Jiménez, per Unidas Podemos, té deu minuts.

EL SR. JIMÉNEZ I FERNÁNDEZ:

Gracias, *Sr. President*. Buenas tardes, Sr. Fayas. Muchas gracias por su presencia y todas sus explicaciones, muy interesantes. Yo le quería preguntar sobre temas, ha hablado largamente sobre el tema de gestión, que es algo importante, además, tiene usted un libro que se llama *La gestión del agua*, donde usted advierte -en este libro- que, más allá del análisis de cantidad o calidad de los recursos hídricos, algo que es fundamental, piensa -o por lo menos decía eso- que sigue sin haber una solución clara, práctica, con miras al futuro de un tema esencial, que es la gestión.

Es decir, hoy nos ha hablado de gestión, de cuáles son los elementos importantes, como gestionar la demanda, mejorar las infraestructuras, recoger aguas pluviales, depuradoras regeneradas, recarga de acuíferos y desalar. Entonces, yo ahí le preguntaría, con estas cosas que ha dicho, que son muy interesantes, ¿usted cree que realmente esta gestión -hoy día, actualmente- se está haciendo bien o se puede mejorar o es mejorable, actualmente? Nos ha planteado soluciones, lo que no sabemos es si exactamente esta gestión actual se desarrolla convenientemente.

Hago las preguntas, ¿todas o una?

EL SR. PRESIDENT:

Sí, por favor, porque si no entraremos en un diálogo que se complica.

EL SR. JIMÉNEZ I FERNÁNDEZ:

Sí, entonces, ya acabo con las otras dos que quedan.

Hay otra cuestión de la que ha hablado, que es la intrusión marina, todo el tema de los cloruros y tal, ahí, hace poco se planteó en Menorca..., bueno, hace tiempo que se planteó, pero ha vuelto a salir en medios, sobre la Albufera d'Es Grau, que es un humedal y, por tanto, tiene una mezcla de aguas salobres y aguas dulces, en fin, es un ecosistema con esas características, pero se ve que, aparte de perder ciertos niveles de agua, también, las aguas salobres aumentan. Según algún grupo..., bueno, el GOB, en concreto, decía, porque es que la afluencia de agua dulce se ha reducido bastante en los últimos

años y que, bueno, ellos planteaban una serie de soluciones al respecto y tal. Me gustaría conocer su opinión al respecto.

Y, por último, en un contexto -lo ha citado-, en un contexto de reducción del nivel del agua y, por lo tanto, menor nivel de recursos, con un 85% del total del agua, de los recursos de agua que se consumen en los 6 meses de temporada alta, y con una población media, contando la población flotante, de 130.000 habitantes, a que llega en algún momento, según también se ha constatado, que en algunos momentos de punta se llega a 200.000 habitantes, son pocos días al año, ¿no?, pero, bueno, que también ocurre esto, ¿no habría que plantear, desde las administraciones, un trabajo..., y desde la sociedad, plantear un decrecimiento en el volumen de visitantes, precisamente, para reducir esa presión sobre los recursos?

Y ya está, gracias.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr Jiménez. Sr. Fayas.

EL SR. ENGINYER DE CAMINS, CANALS I PORTS
(José Antonio Fayas i Janer):

¿La gestión actual es mejorable? Sin ninguna duda. El recurso agua, ahora la gestión del recurso agua la hace cada ayuntamiento, por su cuenta y riesgo. Y hace lo que puede. *Cada ajuntament fa el que pot.*

Mire, les voy a recordar cómo estaban nuestras islas, hace una serie de años en el tema de los vertidos de las aguas residuales. Cada núcleo urbano tiene su red de alcantarillado, al final, más o menos, lo tiene todo en un tubo y es el que suelta en algún sitio. La Ley de bases del régimen local dice algo así como que el ayuntamiento es el responsable y el que debe dar agua potable a su población y que también tiene que hacer el saneamiento de su población. Por lo tanto, el ayuntamiento recoge el agua residual, la tiene toda en un sitio y la suelta en algún sitio. Ese soltarlo, ese vertido, *aquest abocament...*, -bueno, a mí me da igual, hablarle en una lengua que otra...

(Rialles de l'intervinent)

..., ese vertido, lógicamente, quien tiene que controlar y autorizar ese vertido será la autoridad hidráulica; la autoridad hidráulica es la Dirección General de Recursos Hídricos que, en sus obligaciones o en sus facultades tiene la de gestión y defensa del dominio público e hidráulico.

Todos los vertidos necesitan una autorización. Entonces, el ayuntamiento..., perdón, la Dirección General de Recursos Hídricos, lógicamente, en aquel momento -estoy hablando de hace, lo mismo 30 años- tenía que decirle al ayuntamiento, mire, usted no puede verter esto así, tiene que verterlo en estas condiciones, tanto máximo contenido de esto, esto y esto. *Home idò, i jo què faig?*, diría el ayuntamiento. Pues bien, es su problema, usted tiene que verter, el agua la tiene que verter en algún sitio, vale, pero usted la tiene que verter de acuerdo con unas condiciones que yo le pongo, porque yo debo defender el dominio público hidráulico.

Bien. Entonces, cada uno tenía perfectamente su papel. Pero, los ayuntamientos o no... la mayoría, hombre, no estoy hablando del Ayuntamiento de Palma, por ejemplo, pero la mayoría de los ayuntamientos no tenían capacidad técnica ni tenían capacidad económica para, cada pueblo, hacer su depuradora de aguas residuales.

¿Qué ocurrió? El Govern balear dijo un día: *Bé, s'ha acabat!* De la recogida de las aguas sucias de todos los pueblos y depurarlas, me ocupo yo. Y yo haré las depuradoras donde convenga y como convenga, recogeré las aguas residuales como mejor sepan mis técnicos y, bueno, como esto necesita una inversión y necesita un mantenimiento, en definitiva, necesitan unos dineritos, pues ustedes, los ayuntamientos -y los ciudadanos- van a seguir beneficiados de esta cosa, pues van a contribuir. Y, así, nació el Instituto Balear de Saneamiento, el IBASAN, se llamaba entonces, y todo el área de saneamiento, y la ecotasa..., el impuesto...¿eh?

(*Remor de veus*)

..., ¡perdón!, el canon de saneamiento, sí, perdón, perdón, así nació el canon de saneamiento. *Tutti contenti!* Los ayuntamientos, contentos, porque le han resuelto el problema y, el Govern balear monta sus depuradoras, monta sus tal, etc., cobra el canon de saneamiento, y perfecto.

¿Por qué no se hace lo mismo con el agua? ¿Por qué no se lo mismo con el agua? Personalmente, le he preguntado a varios gestores y, si os dijera que los pozos los maneja otro y vosotros os dedicáis solo a distribuir el agua dentro del pueblo, y que el que tiene los pozos ya os pondrá el agua en el depósito del pueblo, y la traerá de estos pozos o de donde le convenga, ¿dónde hay que firmar? Bien.

¿Qué está ocurriendo actualmente en este tema de gestión? La Dirección General de Obras Hidráulicas se lava las manos, y nunca mejor dicho lo de lavarse con agua... y estoy hablando de Menorca. Si cogen ustedes el Plan hidrológico que se acaba de aprobar, ahora mismo y miran en el anejo número 9, cuáles son las inversiones que se van a hacer desde el 2022 al 2027 en Menorca, en temas de agua, en temas de agua potable, en temas de abastecimiento, ¡cero patatero!, cero, cero; hay inversiones en mejora de depuradoras, en canalizaciones, en tal y en cual, pero en mejora de los abastecimientos de agua, nada.

Más, en el Plan hidrológico que ya ha terminado, duró hasta el año... hasta ahora, había una partida presupuestaria que, más o menos, yo ahora el título exacto..., pero más o menos venía a ser ver dónde se coloca y qué tamaño una desaladora en la zona de Maó, Es Castell, Sant Lluís, es decir, el levante de la isla. No se ha hecho. Ahora viene un plan hidrológico actualizado y en el plan hidrológico siempre aparecen partidas que estaban previstas y que no se han hecho y que se dice, bueno sí, se van a continuar o éstas ya han perdido su interés, vamos a hacer esta. Bueno, pues esta de ver dónde, el tamaño y dónde se hacía una desaladora en el *llevant* de Menorca desaparece, y aparece otra, que dice algo así como *Estudio de alternativas para mejora del abastecimiento en el llevant de Menorca*.

A ver señores, ¿vamos a tener que esperar hasta el año 2027 para saber qué tenemos que hacer en el *llevant* de Menorca? Porque si tenemos que esperar hasta el año..., porque, bueno, el Plan hidrológico se acaba de... hay, me parece que son 40.000 euros para hacer esto, es decir, es pagar a una empresa un *consulting*, un (...) y pum, *i s'ha acabat*. Y una vez que se haya hecho ese estudio, que ese estudio muy posiblemente no se hace en menos de un año, o sea que nos vamos..., ya estamos en el 2023, nos vamos al 25, siendo optimista, o al 26. O sea que ¿para el 25 o 26 sabremos qué alternativas hay? Supongamos que sí, que entonces lo sabemos. Entonces sabremos qué alternativas hay, alguien tendrá que elegir qué se hace y empezar a ponerse en marcha.

Desde que la administración correspondiente decide hacer algo de una cierta entidad, porque hacer una desaladora o hacer una potabilizadora o hacer... no se hace en dos días. Un proyecto de este estilo, desde que se decide a hacerlo hasta que entra en servicio, menos de cinco años no. Por lo tanto, la solución, lo que se vaya a hacer para tener el abastecimiento de los núcleos urbanos del *llevant* de Menorca, con ciertas garantías, no va a estar hasta el año 30 y qué...

Va, señores, seamos serios, entonces, miren, discúlpenme si acaso mi atrevimiento, pero ustedes podrían dar un empujón, ustedes en el Parlamento podrían hacer una aprobación de esta..., como se llama eso, una cosa de esas que no es de ley, pero vamos,...

(*Remor de veus*)

..., ¿perdón? Pues que el Parlamento le diga al Govern: oye, ya está bien, ya está bien de tomar el pelo a los menorquines, ya está bien de tomar el pelo a los menorquines, ¡el *cap de llevant* de Menorca necesita soluciones ya! Y hay información suficiente para tomar decisiones, señores, hay información suficiente, lo que pasa es que incluso hay menorquines que tampoco se lo creen. Hace muy poco, el consell insular, le ha pedido al IME, Institut Menorquí d'Estudis, que haga unas DEM, igual que se hizo sobre la energía, hacerlas sobre el agua. A mi me han llegado miembros de una de las comisiones del IME, el programa que en principio han pensado, bueno, no sé si el orden en que están puestas las cosas es un orden cronológico, pero primero hay muchos estudios, muchas cosas, mucho a comprobar, mucho buscar, mucho tal y, al final, casi al final, hay una que dice "plan de choque para el abastecimiento... Señores, bien, yo ahora les digo a ustedes, díganles a los del Govern, a la Dirección General de Recursos Hídricos que sean serios. Bien, si quieren yo se los diré a los del IME, que sean serios.

Bien, ¿cuándo van a estar esas DEM? Han dicho que tres años de plazo para hacerlas. ¿Hasta dentro de tres años no tendremos la opinión del IME sobre cuál es el plan de choque? Vamos, el plan de choque se hace en 15 días, sabiendo lo que ya sabemos los que sabemos algo de eso.

Bien, por lo tanto, la gestión, muy mejorable, muy mejorable, muy mejorable, empezando por la Dirección General de Recursos Hídricos, lo digo con toda la mente, porque no puede ser, si la Dirección General de Recursos Hídricos deja a los ayuntamientos que hagan lo que puedan y

entonces hay ayuntamientos que tienen pozos, bombean en estos pozos, incumpliendo incluso las normas del Plan hidrológico en cómo se puede bombear en los pozos y la Dirección General de Obras Hidráulicas, que lo sabe, porque el ayuntamiento le manda todos los meses la información, se pone de perfil. Naturalmente, si yo soy alcalde, pongo las bombas donde haga falta para que a mi pueblo no le falte agua. Pero, bueno...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Fayas hauria d'anar una mica... el temps és de cinc minuts i en du quinze, però acabi per favor.

EL SR. ENGINYER DE CAMINS, CANALS I PORTS (José Antonio Fayas i Janer):

Sí, sí. Tema Albufera. En el tema de la Albufera el problema es que la Albufera se alimentaba básicamente por unas fuentes, la Font de Santa Catalina, y las fuentes han disminuido porque los niveles en el mioceno, en el acuífero d'Es Migjorn, han bajado.

¿Alternativas para mejorar eso? Pues, o traes o llevas agua de otro sitio, el GOB ha propuesto una depuradora en Binidaia, o algo así, debe estar a punto de ponerse en servicio y que esa llevara el agua, esa depuradora de residuales recogerá todas las aguas de las urbanizaciones del norte, con lo cual es una depuradora urbana. No hay riesgo de metales pesados y cosas de estas, con lo cual, es una buena solución. Y la otra es sacar menos agua del acuífero y dejar que se recupere.

Bien, en cuanto a los visitantes. No está en manos del hidráulico.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Fayas. Vol tornar tornar a la intervenció... Gràcies, Sr. Jiménez.

EL SR. JIMÉNEZ I FERNÁNDEZ:

Muchas gracias.

EL SR. PRESIDENT:

Ara és el torn del Grup Mixt, la Sra. Vanessa Díaz.

LA SRA. DÍAZ I OJEDA:

Moltes gràcies. Sr. Fayas, moltíssimes gràcies per aquesta il·lustrativa i pedagògica exposició, ha estat molt interessant. Vós sou de Menorca, jo som de l'illa més petita de totes, jo som de Formentera, allà ni tenim aqüífers, amb la qual cosa aquest problema no el tenim, nosaltres o dessalem o agafem l'aigua de la pluja, no en tenim altra.

EL SR. ENGINYER DE CAMINS, CANALS I PORTS (José Antonio Fayas i Janer):

La dessaladora de Ca Mari.

LA SRA. DÍAZ I OJEDA:

Sí, però vull dir que...

(Remor de veus)

EL SR. ENGINYER DE CAMINS, CANALS I PORTS (José Antonio Fayas i Janer):

Va fer la direcció d'obres en el seu moment.

LA SRA. DÍAZ I OJEDA:

Jo us volia fer una pregunta, en el tema de la reutilització de l'aigua, perquè, és clar, una cosa és la dessalació i després fer-la servir. Podria arribar a fer-se servir com a aigua de boca? Pregunta. No em sentiu?

EL SR. ENGINYER DE CAMINS, CANALS I PORTS (José Antonio Fayas i Janer):

La pregunta, si ho he entès bé és que si la regeneració d'una aigua residual urbana depurada i després regenerada, aquesta regeneració pot arribar a ser tan potent com perquè aquesta aigua te la puguis beure?

LA SRA. DÍAZ I OJEDA:

Correcte.

EL SR. ENGINYER DE CAMINS, CANALS I PORTS (José Antonio Fayas i Janer):

En principi sí.

LA SRA. DÍAZ I OJEDA:

Amb la tecnologia actual?

EL SR. ENGINYER DE CAMINS, CANALS I PORTS (José Antonio Fayas i Janer):

Hi ha tecnologia. Normalment el que es fa és a llocs on al consumidor urbà no li arribi el cent per cent aquesta aigua, sinó que aquesta aigua vagi a un embassament, a uns dipòsits que es mescli amb l'aigua natural i, per tant, ja..., o bé recarrega d'aquífer.

Amb la recàrrega de l'aquífer hi havia... que va ser professor meu, (...) Llamas, que deia, ell era castellà, diu: *Con el agua regenerada que todavía tiene la etiqueta de que es una agua residual, depurada, regenerada, se infiltra en el terreno, se mezcla con el agua natural y en cierto modo pierde su identidad, deja de ser... Se mezcla con el agua natural y el agua que sale por un pozo es agua subterránea que sale del pozo, de lo cual puede haber un diez, un quince, un veinte, un treinta de esa agua que sale por aquel pozo que sea de la recargada, nunca será tampoco cien por cien. Entonces, por ahí, por ahí es por donde se hacen las cosas, se regenera a un nivel de potable, pero tampoco se suele dar directamente al cien por cien, sino que se mezcla...*

LA SRA. DÍAZ I OJEDA:

Sí, sí, le he entendido perfectamente, pero la cuestión es: Formentera, que no tiene acuífero, no la puedes inyectar en ningún sitio.

EL SR. ENGINYER DE CAMINS, CANALS I PORTS
(José Antonio Fayas i Janer):

En todo caso la podrías mezclar en el depósito de la cabecera o de la red de distribución.

LA SRA. DÍAZ I OJEDA:

Moltes gràcies.

EL SR. ENGINYER DE CAMINS, CANALS I PORTS
(José Antonio Fayas i Janer):

Si ahora el depósito de cabecera viene de una red de San Fernando o de San Aznar le llega el agua desalada, el agua regenerada, de la urbana..., también es importante el origen del agua, no es lo mismo un agua muy urbana, es decir que solo tenga lo humano, sino que haya también riesgo de que haya productos... metales pesados, industria, como hubo en Menorca, bisutería y tal, u otras cosas que puedan aportar elementos..., sino, pues, bueno, oye, en el depósito de cabecera de la red tienes, qué se yo, ahora por decir algo, el 80% de agua desalada y el 20% de agua residual regenerada a nivel de potable.

Luego, os tendréis que pelear con los de sanidad, bueno, de salud, lógicamente, que también tendrán que dar su aprobación, pero tecnología la hay y tecnología con garantía.

LA SRA. DÍAZ I OJEDA:

Moltíssimes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Fayas. Simplement per informació del Sr. Fayas i de la Sra. Díaz que fa dues sessions, crec recordar, la Sra. Díaz encara no era amb nosaltres, va assistir també en aquesta sessió el professor Mujeriego...

EL SR. ENGINYER DE CAMINS, CANALS I PORTS
(José Antonio Fayas i Janer):

Ah!, sí, el professor Mujeriego...

EL SR. PRESIDENT:

... que ens va fer una lliçó molt important sobre les possibilitats de la regeneració...

EL SR. ENGINYER DE CAMINS, CANALS I PORTS
(José Antonio Fayas i Janer):

Rafael Mujeriego es un encanto, además, sabe mucho y además es una persona encantadora, gran persona.

EL SR. PRESIDENT:

Ara ja per acabar aquest debat té la paraula la Sra. Carbonero pel Grup Socialista.

LA SRA. CARBONERO I SÁNCHEZ:

Moltes gràcies, president. Gràcies, Sr. Fayas, per aquesta exposició tan il·lustrativa, és un gust tenir-lo aquí. Jo sí que m'avançaré que els que volam a Menorca tenim un vol aviat, per tant, m'agradaria fer més preguntes i m'agradaria poder estendre el debat un poc més per al meu gust, però no serà possible. Per tant, aniré molt al gra.

Enllaçant un poc amb el que diu la companya de Formentera, crec que en el tema de la gestió de l'aigua, així com ha exposat vostè el que s'hauria de fer, per ordre, entenc que el primer de tot seria millorar la gestió o gestionar la demanda, perquè el que no té sentit és que dessalem aigua o que l'extraguem d'un pou i després la tirem, encara que... que vostè diu que es recupera l'aquífer, però, bé, en el cas... sí, de Formentera, si no tenen aquífer, dessalen i allà es perd. Per tant, açò econòmicament no és eficient. Per tant, hem d'anar per aquí.

Després el tema de la millora d'infraestructures, que entraria el tema..., que crec que el pacte de presidents va ser un bon pacte, el pacte que va dir el conseller amb tots els presidents dels consells insulars d'aquests doblers que s'invertiran per a la millora d'infraestructures, és una passa molt important i que s'hauria de continuar.

Però jo entraré en el tema de les aigües depurades i, com deia el president, que va venir el Sr. Mujeriego i ens va explicar, efectivament, que es podia tancar totalment el cicle de l'aigua. I abans de parlar de dessalació que un poc pot plantejar el que deia vostè, aquella por de dir, bé, sembla que convidam tothom a consumir *como si no hubiera un mañana*, no?, gestionem primer bé la demanda.

El preu és un tema importantíssim. El preu..., jo tenc entès pel que he llegit que Balears, fins i tot et diria és que Espanya en el panorama europeu és dels països que té l'aigua més barata, més barata. Per tant, es pot fer una gestió amb els preus, jo entenc que hi ha d'haver un consum mínim, que ha de ser molt barat i també per a persones vulnerables que hauria de ser a un cost zero, total, però, bé, Europa va posar el principi de recuperació de costos que s'ha de tenir en compte, i, per tant, si es consumeixen 800 litres per habitant i dia, que vostè ha comentat, a una zona concreta de Menorca, són unes xifres desorbitants que jo no havia vist mai. Per tant, aquí es poden prendre mesures importants.

I apostar per tancar el cicle aquest amb la reutilització de les aigües depurades, que aquí és un poc on les inversions també podrien ser importants, però ajudaríem a tancar el cicle de l'aigua.

Jo, la meua pregunta concreta, atès que ara el Pla hidrològic també parla de..., bé, obliga tots els municipis que tenguin el Pla de gestió sostenible de l'aigua, començarem a tenir moltes dades damunt la taula de cada municipi.

Parlam de Menorca o d'altres illes, vostè considera que seria..., perquè n'ha parlat a un moment, vostè considera que seria important o necessari consorciar la gestió de l'aigua a nivell de l'illa? Açò és la primera pregunta que li faig.

I després el tema de la gestió comunitària per a les comunitats d'aigües, sé que hi ha experiències que són interessants a altres llocs, és a dir, la participació dels usuaris en la gestió, en la millora aquesta de la gestió, sobretot per prendre aquesta consciència del que hem explicat avui, l'aigua és un bé escàs, és un bé públic i n'hem de tenir cura i, per tant, és important que tothom estigui conscienciat.

I bé, ja li dic que m'agradaria poder-ho allargar molt més, però el temps és escàs i l'avió no espera ningú.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Carbonero. Sr. Fayas.

EL SR. ENGINYER DE CAMINS, CANALS I PORTS
(José Antonio Fayas i Janer):

Molt bé. En concret, Sra. Carbonero, jo estic a la seva disposició per a qualsevol dia, sigui aquí o sigui a Menorca, a qualsevol... anar a fer un cafè per seguir comentant tot el que faci falta en relació amb aquests temes.

Vostè ha plantejat tancar el cicle. Miri, jo personalment vaig... en aquest llibret que a més hem citat a moments, en la gestió de l'aigua que, en realitat, no és..., en aquest llibre es recullen les ponències que es van presentar a una jornada que va organitzar el Cercle d'Economia i hi ha alguns articles meus, etc., jo des d'aquells moments he batallat, he batallat i he batallat..., vaja he dit totes les vegades possibles això de la reutilització, tan és així que (...) tenir una certa alegria quan el mateix consell insular va aprovar a un moment determinat..., em sembla que era quan van aprovar els punts o les bases o el que sigui per fer el nou PTI, em sembla, eh?, on hi havia un article molt definit que deia: l'objectiu..., sí, tot el que es faci a Menorca ha d'anar encaminat a l'objectiu final de ni una gota a la mar, perfecte!

Per tant, ho torn repetir, jo sempre he estat un gran defensor de la regeneració i reutilització.

Més ara, més modernament, més... ara... tenc els meus dubtes de si tot això, quant a obres i inversions per fer això, si arribarem a temps. Aleshores, l'altra carta és la dessaladora, que és més ràpida de fer que no el tema de la reutilització, recàrrega d'aqüífer, etc. També, arran de defensar i parlar de la recàrrega d'aqüífers, la Direcció General de Recursos Hídrics fa una experimentació a la zona de Sant Lluís. I jo crec que no sé si aportarà gaire cosa, aquesta, tal com es fa i, però, bé.

Regenerar i recarregar els aqüífers era la gran idea, la idea nombre un. Paral·lelament a aquesta idea de recàrrega dels aqüífers, s'hauria de poder recarregar a la zona central de l'aqüífer o pots fer barreres contra la intrusió; pots jugar amb les dues coses. Però tot açò requereix temps, llocs, projectes...

o sigui, és complex perquè, a més, si hi ha hagut la recàrrega de l'aqüífer, que després la puguem tornar a treure per un altre pou, necessitaràs també tots els informes favorables de Salut, de Sanitat; és a dir, tot és..., no serà fàcil de fer.

Per tant, el meu dubte és si hi som a temps. O si una dessaladora..., i estic parlant de la zona del Cap de Llevant, quan parl de dessaladora, no diré la zona del nord de Mercadal, però bé. I si tot l'altre procés pot tardar més..., és a dir, una cosa (...), i pensaria amb una dessaladora per a demà, passat, aprovar-ho ja, ara, i que d'aquí tres o quatre anys puguem entrar en servei, i mentrestant posar en marxa tota la resta. Crec que, si tota la resta ho tenim en marxa i produïm, d'aquí a 15 anys la dessaladora haurà acabat la seva vida útil, la tancam, la desmuntam i s'ha acabat. Ha estat una solució transitòria.

Aquests conceptes són els que hauríem de posar damunt la taula quan parlem de gestió del recurs aigua a Menorca. Per tant, des d'aquest punt de vista, totalment d'acord.

Conсорciar. Amb consorciar, també està dit, ja fa prou temps, i en aquest llibret de la gestió on hi ha una jornada que l'any que ve farà deu anys que la vàrem fer, i durant aquests deu anys no s'ha avançat res. Bé. Es van fer tres ponències locals i tres ponències de convidats externs a l'illa, un va ser el professor Mujeriego, que ens va parlar de la recuperació...; un altre, ens va parlar dels consorcis municipals, que és el Consorci Costa Brava, va venir el gerent; i, un altre, Codina, un advocat que era secretari..., bé, aquest va fer la ponència sobre les comunitats d'usuaris d'aigües subterrànies, són dos conceptes que estan claríssimament i estan ben explicats a la Llei d'aigües, no poden dur més que beneficis.

Ara, el consorci d'aigua -és una opinió personal, afegesc-, jo el plantejaria només amb l'aigua en alta, és a dir, i això podria ser un envit que assumís el Govern balear, igual que va assumir les depuradores dels residuals. Escolti, jo faig els abastiments d'aigua fins als dipòsits de cada poble i, naturalment, en els dipòsits hi posaré la quantitat que, amb la població que té aquell poble i el tipus de..., home!, potser no és el mateix Migiorn o Mercadal..., sí, hi ha moltes cases que tenen un hortet darrere, i..., bé, idè aquestes han de tenir una miqueta més d'aigua per fer el seu hortet, però no es fixa..., i, escolti, aquest ens és el qui posa l'aigua dins els dipòsits, la que vostès necessitaran. I aquest ens se cercarà la vida perquè vostès tinguin l'aigua, dels propis pous dels ajuntaments, que ja passarem nosaltres també (...), en farem aquí, en farem allà, ajuntarem aquest, ajuntarem l'altre..., o afegirem una dessaladora transitòria durant aquests 15 anys, mentrestant, totes les altres coses no han d'esperar que açò..., no, no: s'ha de posar en marxa, també, ja, una immediata, per assegurar l'abastiment, i l'altra, per a després, quan això acabi la seva vida útil, s'ha acabat, s'aturen.

Perquè, una dessaladora, pot tenir una vida de 15 o 20 anys; amb 15 o 20 anys, la tecnologia haurà avançat, els motors ja han acabat la seva vida, les bombes... És a dir, quan acabi la seva vida, no en fem una altra o la renovem, no, no: s'ha acabat i, mentrestant, ja tenim una altra cosa que substituirà.

Per tant, crec que he contestat totes les seves preguntes. I ho torn repetir, Sra. Carbonero, estic a la seva disposició, i si vostè

té més dies a Menorca i vol que ens tornem trobar, jo amb molt de gust..., i perdonau, que és que jo, quan m'anim, parl més del compte.

EL SR. PRESIDENT:

No es preocupi, Sr. Fayas, hem seguit la seva intervenció molt atentament perquè ha esta molt interessant. Crec que la Sra. Carbonero...

LA SRA. CARBONERO I SÀNCHEZ:

Simplement, moltes gràcies, i gràcies per l'oferiment, que potser li prenc la paraula. Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Idò, una vegada acabat el debat, només ens queda agrair-li, Sr. Fayas, la seva presència aquí, les seves documentades i prolixes explicacions, i moltes gràcies.

EL SR. ENGINYER DE CAMINS, CANALS I PORTS
(José Antonio Fayas i Janer):

Ha estat un plaer i un honor per part meva ser aquí amb vostès.

EL SR. PRESIDENT:

I no havent-hi més assumptes a tractar, aixecarem la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS